

Vårprogram 2004



SÖDERHAMNS



FÅGELKLUBB

Söderhamns Fågelklubb (SFK)

Syfte

SFK:s syfte är att främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan och dess miljö, att verka för att hos allmänheten väcka och underhålla intresset för fåglar och fågelmiljöer, samt att skapa förutsättningar för medlemmarna att aktivt utöva sitt fågelintresse.

Bli medlem

Medlemskap i SFK erhålls genom att sätta in 75 kr (enskild medlem) eller 100 kr (hela familjen) på vårt postgirokonto 879140-2. Glöm inte att ange Ditt namn och Din adress!

Styrelsen 2003

Ordförande:	Thomas Thiger	0270-15069
Vice ordf.	Stefan Persson	0278-20088
Sekr.	Gunnel Edenström	0270-286197
Kassör:	Stefan Wiström	0270-13693
Ledamot:	Ulla Persson	0270-41747
Ledamot:	Lars Henningson	0278-665368
Ledamot:	Daniel Bäckström	0270-61468
Suppleant:	Anna Onelius	0270-15569
Suppleant:	Lilian Wallén	0270-35380
Suppleant:	Gunnar Falck	0270-424201

Hemsida

<http://hem.passagen.se/sfk>

Webmaster: Daniel Bäckström

Foto på framsidan (juvenil större hackspett): Janne Lundstedt

Ordförande har ordet

Alla känner väl till humlan som egentligen är för tung för att kunna flyga. Det bryr sig emellertid inte humlan om utan den flyger glatt ändå. Detsamma har även gällt fåglarna! Man har i tidigare experiment bara kunnat hitta ca. hälften av den rörelsemängd som vingarna borde producera för att fågeln skall kunna flyga (detta har kallats rörelsemängdsparadoxen). Nu har två forskare vid Lunds universitet äntligen löst problemet (fast fåglarna har ju aldrig upplevt detta som något problem - möjligtvis pingvinerna och strutsen...). Genom att låta en näktergal flyga i en vindtunnel med en viss mängd strömmande vattenånga och samtidigt skicka in dubbla laserpulser (10 ggr/sek.) i fågelns flygriktning, har man nu upptäckt hittills okända luftvirvlar. Dessa virvlar består i sin tur av ännu mindre virvlar som sammantaget bidrar till den rörelsemängd som behövs för att fågeln skall kunna flyga. Ännu en upptäckt har bidragit till kunskapen om fåglarna. Vem vet vilka effekter detta kan få i framtiden för t.ex. konstruktionen av flygplan och deras bränsleförbrukning?

Ständigt upptäcker vi nya saker hos fåglarna, oavsett om vi är forskare eller skådare (ovan nämnda Lundaforskare är även aktiva skådare!). Det är upptäckarglädjen som är gemensam. SFK är ett forum just för att upptäcka nya saker om fåglar och vårens program ger utmärkta möjligheter till detta!

Som jag tidigare hävdat så har vi i SFK extra förspant med alla fina fågellokalerna som finns i vår kommun. Dessa lokaler lockar med sina olika karaktärer olika sorters fågelarter, vilket gör att vi under en årscykel har möjlighet att upptäcka en stor del av Sveriges fågelfauna! En ny fågellokal kan nu dessutom adderas till listan, nämligen Granskärs Våtmark i anslutning till Forsbackabron. Våtmarken ligger mycket lättillgängligt och det skall bli intressant att följa utvecklingen där (SFK har ju som bekant även en utfodringsstation intill Lötån). Upptäck Granskärs Våtmark genom att ta en promenad i området!

Ni som har tillgång till Internet har säkert också noterat att SFK fortsätter att bygga ut bildgalleriet. Nya bilder kommer regelbundet in och galleriet har blivit mycket populärt. Som ett ”pedagogiskt anslag” försöker SFK dessutom kommentera bilderna så att betraktaren får ett större utbyte av dessa. Bildgalleriet skapar förutsättningar för oss alla att upptäcka nya saker hos fåglarna!

Upptäckarglädjen är central inom SFK. Att skåda är att upptäcka!

Väl mött i markerna!
Thomas Thiger



Rar gäst vid fågelbordet?

Nu är vintermatningen i full gång och de eftertraktade fågelborden drar till sig fåglar från när och fjärran. Har man inte ett eget utfodringsställe kan man besöka SFK:s utfodringsstationer som finns på fyra ställen (se förra programmet).

Det har visat sig att det under vintermånaderna runt om i Sverige brukar hittas någon riktigt sällsynt fågel. Det är ofta fåglar som av någon anledning kommit lite fel (ofta från öster) men som naturligtvis också måste hitta mat under vintern. Eftersom vi i Sverige är duktiga vinterfågelmatare så händer det inte sällan att dessa rara gäster söker sig till det dukade fågelbordet. Många är de lyckliga ”matare” som förärats med en riktigt trevlig överraskning när de studerat skådespelet vid fågelbordet! Det gäller alltså att vara vaksam och försöka artbestämma de arter som man har som gäster.

Vad gör jag då om det plötsligt sitter en liten ”juvel” bland stamkunderna? Först måste man naturligtvis försöka hitta arten i fågelboken. Tror man sedan att det kan röra sig om en ovanlig art så bör man försöka fotografera fågeln. Man bör därefter kontakta någon i SFK:s styrelse (se sid. 1) för att se till att fyndet blir verifierat och dokumenterat (det finns ett riksintresse av att det föreligger en någorlunda rättvisande statistik på fynd av ovanliga fåglar). Sen är det bara att njuta!

Arterna nedan har dykt upp vid fågelmatningar under vintertid i Sverige. Det kan alltså vara en bra ide att läsa på dessa arter uti fall...



Taigatrast	Häckar i Sibirien som närmast. Finns i två raser: "rödhalsad taigatrast" (<i>ruficollis</i>) och "svarthalsad taigatrast" (<i>atroregularis</i>) varav den senare är den som brukar dyka upp i Sverige. Äter gärna bär och frukt av olika slag. (Se även bild på SFK:s hemsida.)
Azurmes	En löv- och blandskogsfågel som hör hemma i centrala Asien. Publikmagnet nr. 1 vintern 02/03 då den dök upp på fågelmatning i Masugnsbyn i Lappland. Mycket vacker fågel som kan beskrivas som en "vit blåmes". Äter nötter och vanliga frön likt våra mesar.
Tallsparv	Häckar i Sibirien öster om Uralbergen. Nära släkting till vår gulspärva som den också liknar (framförallt ungfåglar och honor!). Tallsparven har dock aldrig rent gult i dräkten. Äter gärna (som gulspärven) frön som ligger på marken.
Asiatisk kalenderlärka	Hör hemma öster om Svarta havet. Ser ut som en kortstjärtad sånglärka med jättenäbb och mörk tygel (mörkt streck mellan näbb och öga). Äter även den från marken. Se upp med förväxling med kalenderlärka!
Större turturduva	Häckar från centrala Sibirien och österut till Stilla havet. Har rostbruna bräm på framförallt skulderfjädrarna. Finns i två raser varav den östliga (<i>meena</i>) kan vara svår att skilja från den något mindre turturduvan.



Läs mer om vinterfågelmatning på SOF:s hemsida: www.sofnet.org
Här hittar Du också olika tips som folk har skickat in!

Notiser

Nya svenska arter

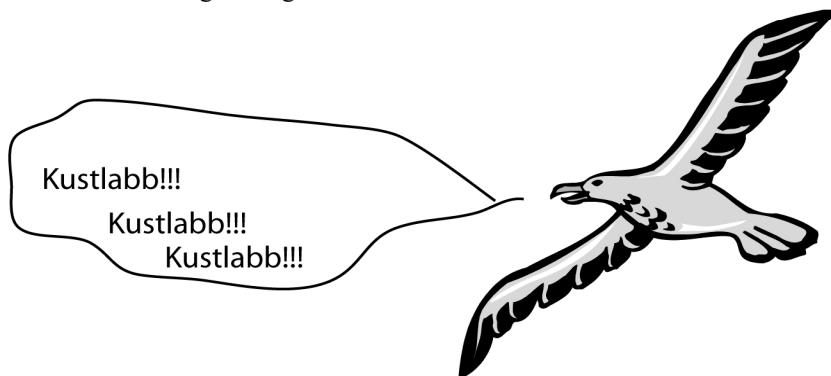
Nya forskningsrön ligger till grund för en hel del ändringar av den officiella svenska fågellistan (som tar upp de arter som har påträffats i Sverige). Ändringarna gäller från 1 januari 2004 och finns närmare beskrivna i Vår Fågelvärld #8:2003, Fåglar i X län (FiX) #4:2003 samt på Sveriges Ornitologiska Förenings (SOF:s) hemsida: **www.sofnet.org**. De flesta ändringar rör tidigare raser som nu har fått artstatus. T.ex. har kricka delats upp i två arter och det finns därför numera dels "kricka" (*Anas crecca*) och dels "amerikansk kricka" (*Anas carolinensis*). Det finns ca. 130 fynd av amerikansk kricka i Sverige. Exempel på andra arter som har delats upp (och där tidigare raser nu blivit egna arter) är varfågel, gråsångare, eksångare, mindre flugsnappare, gransångare och gråtrut. Vår vanliga labb (som finns längs Hålsingekusten) har bytt namn och heter i fortsättningen "kustlabb".

Sensationella återfynd av fåglar ringmärkta i Hälsingland

Sedan ca. 10 år ringmärker Mats Axbrink och Kenneth Karelius (båda från Hudiksvall) havslevande fåglar framförallt på öar längs Hålsingekusten. Deras idoga arbete gav i höstas resultat som fått publicitet i hela skådersverige.

I slutet av september 2003 fick Ringmärkningscentralen på Naturhistoriska Riksmuseet rapport om att en svenskmärkt labb hittats utanför Brasiliens kust (Sydamerika). Labben var tyvärr så medtagen och nersmutsad av olja att den dog trots vård från veterinär. Fyndet stärker dock antagandet att våra labbar övervintrar längs Sydamerikas ostkust. Fyndet är dessutom det första från Sydamerika av en svenskmärkt fågel! Labben var ringmärkt av Mats och Kenneth i juni 1998 på ett skär söder om Ågön.

Den 1 december 2003 hittas efter en storm en ilandfluten (död) silvertärna på sydligaste Nya Zeeland. Fågeln visade sig vara ringmärkt som unge på Vitskär utanför Hornslandet i juni samma år (gissa av vilka)! Tärnan har förmodligen flyttat söderut någon gång under augusti, följt Europas atlantkust för att fortsätta söderut efter Afrikas västkust. Framme vid Afrikas sydspets rundas denna och tärnan flyger därefter österut mot Australien och vidare till Nya Zeeland! En nätt tur på ca. 25000 km på fyra månader! Av fynd av svenskmärkta fåglar är detta det mest avlägsna någonsin.



VÅRPROGRAM ÅR 2004



Bäste Medlem !

Visst känner man en viss förväntan inför den kommande vårsäsongen!

Fram med ryggsäcken - packa ner termos + mackor, fågelboken - häng kikaren kring halsen och sen´ut i markerna !!

Vi hoppas och tror att det finns något för alla smakriktningar betr exkursioner i vårt vårprogram.

Obs! ev ändringar och tillägg i programmet uppdateras via hemsidan (se omslagets insida)!

Alla är som vanligt välkomna på våra Exkursioner!
Ta gärna med Dig vänner och bekanta!

FEBRUARI

15/2

Söndag



VINTERFÅGELVANDRING TILL STORTJÄRN

Vi tar en promenad till vår matningsstation vid Stortjärn, en väl "inarbetad" plats. Där har vi möjlighet att på relativt nära håll kunna iaktta några av våra vanligaste vinterfåglar t ex domherre, talgoxe, blåmes, svartmes, tofsmes, grönfink m fl.

Thomas Thiger följer oss på vandringen.

Vi samlas vid Scandic kl: 10,00

För info kontakta Thomas Th 070/5175069.



21/2

Lördag



BILDKVÄLL PÅ BYGDEGÅRDEN VARGEN

Ta med Dig Dina bilder (dia) eller vanliga kort. Vi träffas och tittar på dessa samt tar en fika och pratar om ditt och datt samt den kommande skådarsäsongen!

Anna Onelius håller i "trådarna".

Vi samlas kl: 17.00

För info ring Anna 0270/15569.



MARS
5/3
Fredag



UGGLEKVÄLL

Hooooouh...ho, ho, ho, ho hooooouh!

Nu är det hög tid att lyssna i vårvintermörkret. Det är alltid lika spännande när man står där och väntar på något livstecken från dessa "doldisar". Vi har stora möjligheter att få höra bl a katt-uggla och pärluggla. Kom med oss ut och lyssna efter vårtecken !!



**Vi träffas vid Resecentrum (Långtids-P)
kl 19.30.**

**För info kontakta Lars Henningsson tel
070/6998931 .**



20/3
Lördag



ÅRSMÖTE KL 18.00 BYGDEGÅRDEN VARGEN
**Härmed kallas samtliga medlemmar till vårt
årsmöte 2004 !**

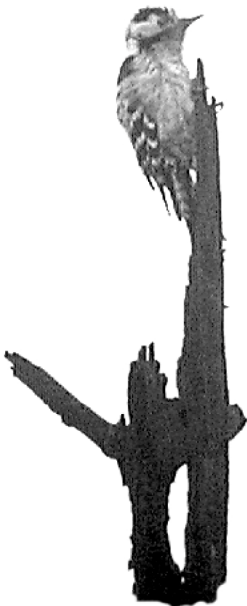
Vi har gott om plats så ta gärna med någon bekant. Alla är hjärtligt välkomna !

Efter sedvanliga årsmötesförhandlingar bjuder SFK på fika och bildvisning.

Det blir även prisutdelning till vinnarna i korsordstävlingen !!

**Bygdegården Vargen är belägen på Kyrkogatan
18 (nedanför kyrkan, intill Maria-gården).**

27/3
Lördag



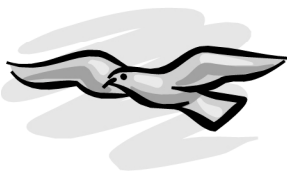
HACKSPETTMORGON GULLGRUVA

Janne Lundstedt tar oss med ut en tidig vårmorgon för att lyssna efter ett säkert vårtecken. Visste Du förresten att man kan höra skillnad på arterna med hjälp av "trumsignalerna".

För info kontakta Janne L tel 0270/68546
Samling vid Resecentrum (långtids-P)
kl 05.30.

APRIL

Tisdag-kvällar
6,13,20,27



"VÅRKÄNNING"

-ÅLSJÖN-STENÖ-MADEN-
(beroende på väder och vind !)



Många intressanta upptäckter har gjorts under våra traditionella tisdagkvällar!

Under dessa tisd exkursioner samlas vi alltid vid Östansjö-P, där vi bestämmer målet för dagen!

Samling Östansjö-P kl 18.00.

Ansvariga för resp datum är:



6/4 Gunnar Falck tel 0270/424201.

13/4 Thomas Thiger tel 070/5175069.

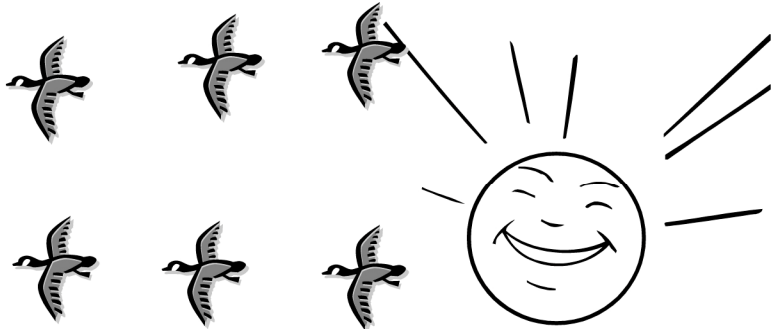
20/4 Daniel Bäckström tel 0270/61468.

27/4 Tord Swales tel 070/3631806.

12/4

Måndag

(Annandag Påsk)



VÅRMORGON - MADEN

Nu väntar vi på vårtecknen i form av tranor, gäss, sångsvan och många flera. Alla lika efterlängtrade och välkomna.

Vårsträcken pågår för fullt !

Mats hjälper oss att finkamma området med start kl 08.00.

Plocka med Dig kikaren och kom till Östansjö-P.

För info kontakta Mats Renström

tel 070/2518826.

24/4 Lördag

25/4 söndag



ROVFÅGLAR FLYGSTADEN

Vi riktar blicken mot skyn

Rovfåglarna är nu på väg norrut och på

Flygstaden har vi bra möjligheter att studera dem.

Samling vid Stora Grinden kl 10.00.

För info kontakta Tord Swales 070/3631806.

MAJ

1/5

Lördag



KORSHOLMEN - LÅNGVIND - HAVSFÅGEL

En tradition!

Följ med oss till vår bästa fågellokal för sträckande havsfågel!

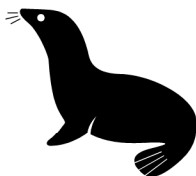


Samling Resecentrum (långtids -P) kl 05.00.

Obs! Ta med varma kläder (vindtätt) och varm dryck!

För info kontakta Lars Henningsson

070/6998931.



4/5

Tisdag



KYRKBYTJÄRN KILAFORS

Vi följs åt till Kyrkbytjärn i Kilafors !

En för många av oss "ny" fågellokal.

Där möter Stefan Persson upp.

Har vi tur kanske vi får höra Rödrömmen

"tuta" i vassen !

Vi träffas vid Resecentrum (långtids-P) kl

18.00 och gör sällskap därifrån.

För info kontakta Bengt Göthe tel 0270/70481

Tisdag-kvällar
11,18,25



KVÄLLS-EXKURSIONER

Vi fortsätter med våra tisd kvällar även under maj månad och som vanligt får väder och vind avgöra "skådeplatsen".



Vi träffas ute vid Östansjö-P kl 18.00.

Ansvariga för resp datum är:

11/5 Lars Henningsson tel 070/6998931.

18/5 Christer Lindberg tel 0270/36380.

25/5 Daniel Bäckström tel 0270/61468.

9/5
Söndag



FÅGELSKÅDNINGENS DAG

Vi spanar från "Gamla" Tornet vid Ålsjön.

En tipsrunda finns längs stigen!

Väl framme vid målet (tornet) bjuder SFK på saft och kex.



Vi utgår från Östansjö-P kl 07.00.

För info kontakta Christer Lindberg tel 0270/36380.

JUNI
4/6
Fredag



NATTSÅNGARE GRANSKÄR

Robert L lär oss lyssna efter de "rätta" ljuden.
Ett säkert "kort" är näktergalen.



Vi träffas vid utsiktsplatsen på Granskärs
våtmark kl 22.00.

För info kontakta Robert Lindberg tel
0270/10088.



12/6
Lördag



NATTSÅNGARE/NATTSKÄRRA

Följ med oss ut och lyssna till och ta chansen att
få se det säregna nattskärrespelet !
Vi söker oss till Östansjöskogen.



Samling vid Resecentrum (långtids-P) kl 22.00
För info kontakta Janne Lundstedt tel
0270/68546.

AUGUSTI

Tisdag-kvällar

3,10,17,24,31



VADARE-STENÖ

Tisdagsexkursionerna sker under augusti vid Stenö. Vi träffas vid tornet kl 18.00.

Stenö är ju en viktig rastlokal för sträckande vadarfåglar, så det är alltid lika spännande att spana där.



Det är gott om plats i det restaurerade tornet, men ta med Dig vindtäta kläder ifall vinden ligger på.

Ansvariga för resp datum är:

3/8 Mats Renström tel 070/2518826.

10/8 Daniel Bäckström tel 0270/61468.

17/8 Thomas Thiger tel 070/5175069.

24/8 Tord Swales tel 070/3631806.

31/8 Gunnar Falck tel 0270/424201.

7/8 Lördag

8/8 Söndag



ROVFÅGLAR FLYGSTADEN

Nu går "återsträcken".

Bivråken bl a är på återtåg till "sitt" Afrika!

Vi träffas vid Stora Grinden kl 10.00.

För info kontakta Tord Swales 070/3631806.

14/8

Lördag



ROVFÅGLAR FLYGSTADEN

Eftersom detta är en mycket bra plats att skåda från så bestämde vi oss för en "repris" från förra helgen. Mycket intressant kan dyka upp!!

Vi träffas som vanligt vid Stora Grinden kl 10.00.

För info kontakta Thomas Thiger tel 070/5175069.



VÄL MÖTT PÅ VÅRA EXKURSIONER !!

Exkursionerna sker i samarbete med
Studiefrämjandet Söderhamn

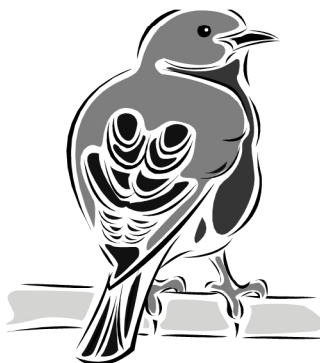
När kommer vårfåglarna till Söderhamn?

Våren för som bekant med sig en hel del känslor av skilda slag. En härlig känsla som infinder sig varje vår är t.ex. då man ser den första sädesärلان! I förra vårprogrammet hade vi en tabell som visade när de första observationerna av olika flyttfåglar hade gjorts våren 2002 i Söderhamns kommun. Vi upprepar detta omtyckta inslag även i detta vårprogram och nedan finns således en sammanställning som visar första fynden våren 2003 av ett antal utvalda arter. Som man kan se av tabellen så kommer de s.k. kortflyttande arterna först. Dessa har bara ”dragit sig undan” vintern, ofta till västra Europa (ibland bara till södra Sverige) och ligger redan i februari i startgroparna för att göra en framstöt norrut så fort vädret börjar bli mildare. De s.k. tropikflyttarna (huvudsakligen insektsätare) varav flertalet övervintrar i Afrika, kan ju inte veta vilket väder det är i Sverige och flyttar därför efter andra indikatorer än vädret. Dessa arter brukar komma ungefär samma datum varje år till Sverige, men kommer senare än kortflyttarna eftersom de är beroende av att det finns tillgång till insekter.

Klarar Du att ”slå” datumet för 2003 för någon art?

Art	Första fynd 2003	Plats	Mitt första fynd 2004
Sångsvan	11/3	Söderhamn	
Tofsvipa	11/3	Ålsjön	
Sånglärka	13/3	Ljusne	
Bofink	18/3	Mokorset	
Trana	21/3	Söderala	
Storspov	12/4	Ålsjön	
Sädesärلان	16/4	Trönö	
Ladusvala	20/4	Flygstaden	
Lövsångare	1/5	Skenstaviken	
Svartvit flugsnappare	1/5	Kungsgården	

Källa: Rapportdatabasen ”Svalan” (<http://svalan.environ.se/rappsyst/index.htm>).



STOR KLUBB	FINNS I UNGERN		PLOGAS "KÄPPSPÖKE"			PÅR THOREN	DOM HAR BULGARER TILL GRANNAR	
	ÄR HAL		GÅNG-ARTEN				AAA	
						STOR-BOLAG		
FR O			GOTL. LÄN		TARZANS FORT-SKAFFNINGS-MEDEL			
	HÄLS-INGE BY					BRUSAR	NORDSTRÖM OCH TURNER	
LITEN TOMTE	NYKTERHETS-RÖRELSE			DÅLIGA VANAN				
						KAN HON HETA		
						GRÖNSAK		
				HIMLERS GÄNG			PÅ BREV	SON TILL LOKE
ATT EJ TILLÅTA		ORN	FORD MODELL		BUREN	TAR EN DEL TILL HELGEN		
		SKARA-BORGS LÄN	MÅN-GUDINN A				AXEL RODIN	
						ORT I FIN-LAND	HON VAR GIFT MED EN KÄND JOHN	
HAR GÖRAN PERS-SON		MYRBÄR	BENSIN					L.E.
	SER VÄL ELEV FRAM EMOT							USA STAD (FÖRKORTNING)
						UMGÅS KILA STADIGT		

I DE GRÅ RUTORNA SKALL DET VARA NAMN PÅ FÅGLAR

När du löst korsordet

Skicka det till Bengt Göte Kaptensgatan 11A 826 37 Söderhamn

Korsordet skall var inskickat senast den 10 mars 2004.

Dragning av vinnare och prisutdelning sker vid årsmötet.

Lycka till!





GRANNGÅRDEN

Tisdagen den 2:a november 2004 kl 18,30 - 21,00

Tillsammans med
Söderhamns fågelklubb

Hälsar vi Er välkomna till en
helkväll om våra vanligaste
gäster vid vinterfågelbordet.

Vi kommer att visa bilder

Prata om fågelmat och fröautomater

Demonstrera fågelholkar



Vi gör en tipsrunda i butiken med fina priser
Fågelmat och fågelholkar

Välkomna